

Dimissionstale lørdag den 26. juni 2021
kl. 10.00 på MSG Ringsted

Kære afgangselever, kære dimittender årgang 2021.

Hjertelig til lykke med jeres eksamen. Dagen i dag er en festdag, hvor vi fejrer, at I har bestået jeres ungdomsuddannelse og er klar til at drage videre i livet. (rejs jer op klassevis og hils på gæsterne og lad jer hylde)

Kære forældre og pårørende – også et stort tillykke til jer. Jeg er sikker på, at I også har været spændte og stolte over jeres unge menneske i løbet af uddannelsen og i den netop afsluttede eksamensperiode.

Jeg vil også gerne sige tak til skolens medarbejdere. De seneste to år har været præget og styret af Corona og I har skullet tilpasse jeres opgaver og hverdag. I skulle navigere i restriktioner, påbud og usikkerheden om I var på skolen sammen med eleverne eller sad hjemme. I har haft mange tanker om hvorledes eleverne havde det og om de lærte nok i det virtuelle rum. Jeg er imponeret og taknemlig over, at I har kæmpet for eleverne skulle komme så godt som muligt igennem Corona tiden – både fagligt og menneskeligt.

Kære studenter – jeres årgang er *en helt særlig årgang*, og jeg er sikker på, at I vil komme til huske jeres studentertid som noget specielt. I er en årgang, der i flere omgange blev sendt hjem til nødundervisning. I er en årgang som sprittede af, holdt afstand og gik med mundbind. I er en årgang, der har fået en del af jeres eksamener sløjfet, og i stedet fået nogle af jeres årskarakterer ophøjet til eksamenskarakterer. I er en årgang, som måtte vinke farvel til mange af de ting, som I havde glædet jer til gennem 3 år, så som: gymnasiefester, fredags cafe'er, masterclass, studietur og andre fælles arrangementer. Jeg synes I skal være stolte over, hvordan I har håndteret restriktioner og afsavn, og forhåbentlig kan det være en slags trøst at tænke på, at I med jeres afsavn har bidraget til, at vi som samfund er kommet igennem denne pandemi-tid forholdsvis skånsomt.

Men krisen har også fået os til at rykke mere sammen. Den har skabt en større eftertænkksomhed og givet anledning til refleksion over, hvad der egentlig betyder noget for os som mennesker. Flere af jer har sikkert tænkt over, hvorledes jeres hverdag før Corona så ud, og hvorledes nedlukningen fik jer til at stoppe op og tænke over hvad der var vigtigt for jer og jeres nærmeste. Vi har alle oplevet savnet af nærmeste familie, gode venner og sociale aktiviteter, men samtidig har livsopbremsningen også betydet, at vi er blevet mere opmærksomme på hvilke værdier, som giver mening i vores hverdag. Vi har alle lyttet til pressemøder og hørt politikere og institutioner fortælle os, hvad vi skulle gøre. Vi har hørt om samfundssind og oplevet en styring af vores hverdag, som mange af os ikke har oplevet tidligere. Det har givet stof til eftertanke om, hvordan man kan navigere i livskriser og livsforandringer og hvordan man skal komme videre.

Psykologiprofessor Svend Brinkmann udgav i foråret bogen: "Vi er det liv vi lever". Bogens titel og tema udspringer af et håndskrevet brev fra den 90-årig kvinde Lili, der gerne vil fortælle sin livshistorie til Brinkmann. Dette håndskrevne brev blev starten på en omfattende brevkorrespondance og flere samtaler mellem Lili og Brinkmann om hendes liv, og hvilke forhold der påvirker hendes historie.

I bogen introduceres begreberne livstråd og livstæppe som ramme for, hvad der påvirker vores liv og hvordan vi håndterer uventede ting – gode som dårlige. Livstråden bliver en metafor på livet og kan findes både i græsk, romersk og nordisk mytologi. I den nordiske mytologi var det nornerne (væverskerne), der spandt en livstråd til hvert nyt barn, og livstråden udmålte livsforløb og længden af

livet. Var det en glat tråd blev det et lykkeligt liv og hvis tråden var kort og knudret betød det et svært og kort liv. Livstråden skulle vise, at hvert liv var bestemt af skæbnen.

Etnografen Karen Bek-Pedersen bemærker, at eftertidens tolkning af livstråden som skæbnebilledet i sagaer skal forstås på den måde, at folk fortsat var ansvarlige for deres handlinger, selvom de foregår indenfor rammerne af skæbnen. Hun trækker tanken om livstråde frem til nutiden, hvor vores valg indikerer, hvem vi er og hvad vi står for. Det er vores skæbne. Skæbnen er ikke, at alle vores handlinger er determineret på forhånd, så vi ikke har nogen fri vilje, men det er, at vi er bestemte personer, der er født ind i en verden, hvor ikke alt er op til os selv eller kan laves om.

Metaforen om livstråden bliver grundprincippet i Brinkmanns måde at se på Lilis livshistorie som en del af noget større – som del af et livstæppe. Den britisk antropolog Tim Ingold tilføjer endnu en dimension til livstråde og livstæpper, som han kalder linjealogi. Hans forskning peger på, at vi, fra det øjeblik vi fødes, klammer os til andre, og siden består livet af sammenfiltringer med andre. Ifølge Ingold kan alle levende væsener fundamentalt betragtes som linjer eller bundter af linjer, der knyttes sammen af knuder.

I sin bog bruger Brinkmann samtalerne med Lili som en måde at forstå forløbet af et langt liv. Han analyserer hendes livstråd og livstæppe og undersøger hvordan trådens knuder kan tillægges mening og bidrage til et sammenhængende livstæppe, som individet kan navigere i. Fortællingen om Lili viser, hvordan vores liv er fyldt med knuder i form af kriser, mennesker, glæder og sorger. Knuder som én ad gangen skaber vores livstæppe. Vi har ikke ubegrænsede frie valg og handlinger, men navigerer i stedet på baggrund af de erfaringer, vi gør os. De erfaringer som skaber os. Vi er, som Brinkmann passende har kaldt bogen, det liv, vi lever.

Hvis vi for et øjeblik ser på jeres livstråd i gymnasietiden. Hvad er livstråden, hvad er tæppet og hvorledes blev knuderne forbundet, så livstæppet kunne bruges for jer, mens I var på MSG?

Da I begyndte i august 2019, blev jeres livstråd blandet med livstråde fra nye klassekammerater i grundforløbet og senere igen med andre tråde i studieretningsklassen. Livstrådene bidrog til den næste del af jeres livstæppe – den begyndende gymnasieidentitet med faglighed og ungdomsliv.

Der var sociale arrangementer, som fester, cafe, idrætsdage og juleafslutninger, hvor I kunne afprøve jer selv i samvær med andre. Der var derudover også faglige arrangementer i og uden for undervisningen. Arrangementerne foregik i fællesskaber, klassevis og på tværs af klasserne, og i mødet med hinanden og nye sider af jer selv, skabte det mange nye knuder på livstråden. Min teori er, at disse mange knuder af succeser og udfordringer har forstærket jeres livstæppe, gjort det robust. Og det blev nødvendigt den 11. marts 2020.

På denne martsdag meddelte Statsministeren den første nedlukning, og dermed opstod en helt ukendt knude på jeres livstråde. Hvordan skulle I organisere en hverdag, hvor I sad hjemme alene og modtog undervisning online? Hvordan skulle I håndtere, at normale og daglige sociale relationer blev begrænset? Angst og bekymring blev for mange af jer en del af dagligdagen.

Der er igennem hele Coronaperioden kommet flere knuder – både knyttet til nedlukning og genåbning, og arbejdet har været og er fortsat at knytte knuderne sammen, selvom de umiddelbart ikke giver mening lige nu. Men koblingen af knuderne er helt central for, hvordan I drager videre i livet.

I Lilis livshistorie er et gennemgående ”knude-tema”, at hun er angst og bekymret over sin fortid som tyskertøs under 2. verdenskrig. Hun er bekymret over, om hun bliver indhentet af sin fortid, og de

mindste ting kan give hende denne følelse af utryghed. For hende har livsarbejdet bestået i at få koblet knuderne sammen og acceptere, at en knude ikke skal styre livet.

Når jeg har talt med jer og spurgt elevrådet, hvem vi skulle fokusere på med trivselsaktiviteter og ekstra opmærksomhed under nedlukningen, har I ofte svaret, at det skulle være 1.g og 2.g klasserne, fordi de endnu ikke var blevet tømret sammen som klasse. I sagde, at det var I - vi kender hinanden og er trygge ved hinanden. Vi kan selv finde ud af noget og vi kan altid aftale noget med vores klasselærer.

Det viser, at jeres livstæppe heldigvis havde fået en robusthed før pandemien, så I kunne overskue og magte at hjælpe andre og støtte hinanden i modgang. Når jeg tænker på jeres årgang kommer jeg også til at tænke på legenden om de lange skeer.

Det er en jødisk legende, der angiveligt stammer fra 200 år før vores tidsregning. Den hedder 'Legenden om de lange skeer' og lyder som følgende: Engang ville Gud give en sine profeter lov til at kigge ind i henholdsvis Helvede og Himmel. Profeten fik lov til at kigge ind ad døren først til Helvede, og det så umiddelbart meget rart ud. Der var et stort bord og masser af mennesker, som sad til et fælles måltid. Der var duftende og dampende retter på bordet. Der var en overflod af alting, men samtidig var der gråd og tænders gnidsel og slagsmål og skænderi, for hver person omkring bordet var udstyret med en ske. Men skeen var længere end deres arme. Det vil sige, at de ikke kunne spise af den. Den var simpelthen for lang, og dermed sad de alle sammen og sultede. Bagefter fik profeten lov til at kigge ind til Himlen, og det var umiddelbart det samme scenarie. Der var et stort bord, et fælles måltid og en masse dejlige retter på bordet. Duftende og dampende var det, og der sad en masse mennesker med skeer, som var længere end deres arme. Men forskellen var, at de i Himlen skiftedes til at give hinanden mad hen over bordet og derfor var glade, smilende og velnærede.

I er lykkedes med at bruge de lange skeer i klasserne og har hjulpet hinanden med at knytte knuderne sammen og styrke jeres gymnasielivstæppe. Årets gallafest viste, at I ville fællesskabet og relationerne i klasserne og mellem klasserne. I tog opgaven på jer, da vi beskrev rammerne for årets gallafest, og jeg er virkelig stolt af jer, fordi I lykkedes med at skabe en fest for afgangsklasserne med ankomster, lanciers, nomineringer, taler og masser af sodavand. Det var en aften, som gav lim til knuderne på livstråden.

Lige om lidt får I overrakt jeres eksamensbevis, som det synlige tegn på, at I har bestået ungdomsuddannelsen. I har af mange flere grunde været meget optaget af karaktererne, hvilket ifølge højskolelærer og phd. i teologi Christian Hjortkjær er naturligt, fordi vi er gået fra at være et forbudsland til et forbudssamfund, hvor individet bliver bombarderet med tanker om, hvorvidt man har gjort det godt nok, når idealet er høje karakterer. 12-trinsskalaen er på mange måder svær at navigere i. Hjortkjær omtaler den som "12-trinsskalaen fra helvede", fordi den er bygget på mængden af fejl - jo flere fejl du laver, jo lavere karakter du får. Hvis man ikke får 12, så har man fejlet.

Derfor vil jeg også erindre jer om, at der ved siden af jeres karakterer står en usynlig kolonne, som indeholder de mange oplevelser og erfaringer, som I har erhvervet jer i løbet af gymnasietiden. Denne usynlige kolonne vil følge jer i fremtiden og udgøre et godt fundament, så I kan vælge og finde en vej i livet. Den usynlige kolonne er skabt gennem jeres tid på MSG, har vi også bestræbt os på at give jer det mest værdifulde af alt – nemlig dannelse og livskompetence. Dannelse, hvor I vil engagere jer ud over jer selv i fælles problemer der kan påvirke jeres liv, og livskompetence som kan vise, at I kan og vil bidrage med jeres energi og kritiske sans.

Lilis fortælling i bogen "Vi er det liv, vi lever" viser, hvordan vores livstråde er fyldt med knuder af sorger og glæder, og at vores handlinger og valg er påvirket af de erfaringer, vi gør os. Én ad gangen har

knuderne i jeres gymnasietid forstærket jeres livstæppe, og jeg er helt sikker på, at det er kraftigt nok til at bære jer gennem livet. Ligesom Lili *har* I og skal I fortsat arbejde på at forene knuderne til jeres helt egen mening. Men i jeres tid på gymnasiet har vi forsøgt at skabe et skolemiljø med en forståelse for, hvad vi synes har betydning her i livet: samværet med hinanden, og at vi bliver til i vores samvær med andre. Og det tror jeg er et godt afsæt til næste del af livstæppet.

Hermed dimitterer jeg årgang 2021 fra MSG Ringsted

Lene Eilertsen
Rektor, den 26. juni 2021